

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 14C/245/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4216212950
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Kováčová
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2020:4216212950.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno v konaní pred sudkyňou JUDr. Oľgou Kováčovou v právnej veci žalobcu: Y. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. C. XXXX/XX, S., v konaní zastúpeného JUDr. Helenou Kontrovou, advokátkou so sídlom Semerovo č. 414, proti žalovanému: T. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX, o vrátenie daru, takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a**.

Žalovaný **n e m á** právo na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca podal na tunajší súd dňa 3.8.2016 žalobu, ktorou sa od žalovaného domáhal vrátenia daru - finančnej hotovosti vo výške 14.424,- €, ktorú sumu mu ako jej výlučný vlastník daroval na základe ústne uzavretej darovacej zmluvy. Po poskytnutí daru žalovaného písomnou výzvou zo dňa 3.6.2016 vyzval na poskytnutie pomoci (a to v podobe poskytnutia finančnej hotovosti vo výške 14.424,- €, alebo úhradou nákladov) pri rekonštrukcii domovej nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k.ú. A. vedenej na LV č. XXX, nakoľko táto vyžaduje značnú finančnú investíciu do rekonštrukcie, a to izolácie, zateplenia, opravy strechy na hospodárskej budove. Žalovaný mu ale v rozpore s dobrými mravmi odmietol poskytnúť pomoc, čo považoval za správanie hrubo porušujúce dobré mravy. Doplnil, že žalovaný ako užívateľ nehnuteľností sa nepodieľa na nákladoch spojených s nimi a ani o bežnú údržbu.

2. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil. Namietal aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu, keď tvrdil, že peňažný dar nedostal len od žalobcu, ale od oboch rodičov po skončení vysokoškolského štúdia v N.. Peniaze titulom daru boli nadobudnuté zo spoločnej práce rodičov žalobcu, ako i sestry žalobcu a práce jeho samotného. Za sumu predstavujúcu tento finančný dar si kúpil auto za kúpnu cenu 5.100,- € a ostatné peniaze použil na živobytie. Tiež namietal, že by sa voči žalobcovi ako svojmu otcovi správal tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy. Uviedol, že k žalobcovi sa vždy správal slušne, v čase keď mal žalobca zdravotné problémy, tak sa spolu s matkou o žalobcu starali, pričom opísal správanie sa žalobcu k členom ich rodiny.

3. Žalobca k vyjadreniu žalovaného uviedol, že tvrdenia žalovaného uvedené vo vyjadrení k žalobe, považuje za účelovú obranu. Namietal, že je výlučne vecou manželov ako riešia spolužitie a ako nakladajú s majetkom. Pokiaľ ide o nehnuteľnosti evidované na LV č. XXX pre k.ú. A., údaje tam uvedené považoval za hodnoverné, ak sa nepreukáže opak. Keďže opak nebol preukázaný, je nepochybné, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľností tam evidovaných. Pokiaľ ide o vzťahy v rodine (vzťah k matke a sestre žalovaných) uviedol, že rodina požaduje od neho, aby sa o ňu staral, inak ho však ignoruje. On uhrádza náklady spojené s užívaním domu sám. Tiež poukázal na to, že jeho manželka, hoci býva v jeho dome, na náklady spojené s užívaním domu za seba a pomerne aj za dcéru neprispieva, hoci

na dcéru poberá výživné. S manželkou nemá spoločnú domácnosť a tak financie, ktoré jeho manželke a dcére prispieva žalovaný, prispieva len na ich osobné potreby. Tiež uviedol, že v minulosti zaplatil za žalovaného kúpnu cenu nehnuteľností evidovaných na LV č. XXX pre k.ú. A., o čom ako dôkaz predložil výpis z predmetného listu vlastníctva. Konštatoval, že žalovaný okrem toho, že mu odmietol poskytnúť pomoc, ani iným spôsobom sa k nemu nespráva ako syn, keď sa nepodieľa na nákladoch spojených s chodom domácnosti, na chode domácnosti sa nepodieľa ani fyzicky. Od roku 2015 sú vzťahy v ich rodine vážne narušené, od toho obdobia ho žalovaný ignoruje, nekomunikuje s ním, odmieta sa zapojiť do chodu domácnosti, vrátane potrebných rekonštrukčných a udržiavacích prác. Ako dôkaz svojho tvrdenia o úhrade nákladov spojených s užívaním nehnuteľnosti predložil vyúčtovaciu faktúru č. XXXXXXXXXX z 9.5.2017 ohľadne úhrady vyúčtovanej sumy nedoplatku za spotrebu elektriny v období od 21.4.2016 do 20.4.2017 po započítaní zálohových platieb a platobný doklad SIPO II. ohľadne úhrady zálohy za spotrebu plynu a koncesionárskeho poplatku.

4. Žalovaný k vyjadreniu žalobcu v podaní zo dňa 22.6.2017 zopakoval, že žalobu považuje za nedôvodnú. Namietal, že žalobca má dostatok finančných prostriedkov, aby mal z čoho vykonať rekonštrukciu domu. Konštatoval, že v rodičovskom dome sa nezdržiava, od mája 2017 má vlastný dom, kde býva so svojou priateľkou, pričom matku a sestru navštevuje približne dvakrát za mesiac. K predmetu sporu doplnil, že jeho vzťah so žalobcom (ale i vzťah jeho matky a sestry so žalobcom) sa narušil asi až dva roky po tom, ako od rodičov dostal predmetný finančný dar. Dovedy fungovali ako rodina. Doplnil, že darovacia zmluva nebola uzavretá písomne, k žalovanému sa nespráva tak, aby tým porušoval dobré mravy, akurát so žalobcom nie je v kontakte, pretože si to žalobca neželá. Dôvody žalobcu na vrátenie daru považoval za účelové, keď peniaze z daru použil na kúpu motorového vozidla a na domácnosť.

5. Súd vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 14C/245/2016-95 zo dňa 2.10.2017 tak, že podanú žalobu zamietol a zároveň vyslovil, že žalovaný nemá právo na náhradu trov konania. Proti tomuto rozsudku podal žalobca včas odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre ako súd odvolací uznesením č.k. 25Co/102/2018-135 zo dňa 27.3.2019 tak, že napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V zrušujúcom uznesení odvolací súd vyslovil záväzný právny názor ohľadne aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v tomto spore, keď výzvu na vrátenie daru je potrebné považovať za platný právny úkon, pretože relatívnej neplatnosti tohto právneho úkonu sa manželka žalobcu (resp. v súčasnosti už bývalá manželka žalobcu) nedovolala. Súdu prvej inštancie uložil zaoberať sa opodstatnenosťou uplatneného nároku žalobcu. Tiež mu uložil vykonať dokazovanie navrhnuté žalobcom za účelom preukázania, že žalovaný sa k nemu správal spôsobom hrubo porušujúcim dobré mravy a dokazovanie navrhnuté žalovaným smerujúce k popretiu tvrdení žalobcu.

6. Po vrátení veci súd prvej inštancie riadiac sa právnym názorom odvolacieho súdu a jeho pokynom uvedeným v uznesení č.k. 25Co/102/2018-135 zo dňa 27.3.2019 vo veci nariadil pojednávanie. Po doplnení dokazovania výsluchom žalobcu, výsluchom svedkyne Z. W. a po opakovanom oboznámení sa s obsahom listinných dôkazných prostriedkov predložených stranami sporu v priebehu konania, a to výzvou na pomoc spolu s podacím lístkom, výzvou na vrátenie daru spolu s doručenkou, výpisom z LV č. XXX pre k.ú. A. potvrdením o pobyte, nájomnou zmluvou, odpoveďou na výzvu, rozhodnutím Pôdohospodárskej platobnej agentúry zo dňa 3.12.2016 spolu so špecifikáciou platieb, rozhodnutím Pôdohospodárskej platobnej agentúry zo dňa 3.12.2015 spolu so špecifikáciou, rozsudkom č.k. 14C/245/2016-95 zo dňa 2.10.2017, odvolaním, prvou stranou rozsudku č.k. 16P/72/2017-40, uznesením Krajského súdu v Nitre č.k. 25Co/102/2018-135 zo dňa 27.3.2019, obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Komárno sp. zn. 15C/465/2016, najmä žalobou doručenou súdu dňa 30.9.2016, rozsudkom č.k. 15C/465/2016-81 zo dňa 14.11.2018 a ostatnými ku spisu pripojenými listinami vo veci ustálil nasledovný skutkový a právny stav:

7. Medzi stranami sporu je nesporné, že žalobca je otcom žalovaného, ktorý pochádza z manželstva uzavretého medzi žalobcom a matkou žalovaného v S. dňa 9.5.1987 (sobášny list na č.l. 34 spisu). Tiež je nesporné, že žalovaný po ukončení vysokoškolského štúdia v roku 2012 na základe ústne uzavretej darovacej zmluvy dostal finančnú hotovosť vo výške 14.424,- €, pričom žalobca žalovaného písomnou výzvou zo dňa 3.6.2016 odoslanou žalovanému dňa 3.6.2016 vyzval na pomoc formou poskytnutia finančnej hotovosti vo výške 14.424,- € alebo úhradou nákladov, ktoré vzniknú pri rekonštrukcii nehnuteľností vedených na LV č. XXX pre k.ú. A.. Žalovaný písomným podaním zo dňa 17.6.2016 žalobcovi oznámil, že nehnuteľnosti, o ktorých tvrdí, že sú jeho výlučným vlastníkom (nehnuteľnosti

evidované na LV č. XXX pre k.ú. A., patria do BSM žalobcu a jeho manželky (matky žalovaného). Návrh na dobrovoľné plnenie odmietol, keď poukázal na skutočnosť, že od januára 2016 býva v T., kde pracuje a do rodičovskej nehnuteľnosti chodí len cez víkend, aby zabezpečil potrebné veci pre svoju matku a sestru, ktoré od roku 2014 finančne podporuje. Písomným podaním zo dňa 28.6.2016 žalobca vyzval žalovaného na vrátenie daru v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že mu ako obdarovaný odmietol poskytnúť pomoc v zmysle výzvy zo dňa 3.6.2016, čo považoval za správanie v rozpore s dobrými mravmi. V podaní tiež poukázal na to, že žalovaný sa ako užívateľ nehnuteľnosti nepodieľa na žiadnych nákladoch s ňou spojených a to ani o bežnú údržbu. Predmetné podanie prevzal žalovaný dňa 1.7.2016.

8. Z listín predložených stranami sporu v priebehu konania vyplynulo, že žalobca je v katastri nehnuteľností vedený ako výlučný vlastník nehnuteľností evidovaných na LV č. XXX pre k.ú. A.. Žalobca v súvislosti s poľnohospodárskou činnosťou získal na základe žiadosti podanej dňa 11.5.2015 finančnú podporu vo výške 2.309,15 € (rozhodnutie Pôdohospodárskej platobnej agentúry č. XXX/XXXX/XXXX/XXXX zo dňa 3.12.2015 spolu so špecifikáciou) a na základe žiadosti podanej dňa 10.5.2016 finančnú podporu vo výške 2.355,11 € (rozhodnutie Pôdohospodárskej platobnej agentúry č. XXX/XXXX/XXXX/XXXX zo dňa 3.12.2016 spolu so špecifikáciou).

9. Z predložených listín tiež vyplynulo, že žalovaný mal v období od 31.8.2016 evidovaný prechodný pobyt v obci T. na adrese T. č. XXX. Dňa 14.2.2016 žalovaný uzavrel nájomnú zmluvu ohľadne nehnuteľnosti - bytu s príslušenstvom nachádzajúcim sa v obci T.. Na základe kúpnej zmluvy žalovaný nadobudol do podielového spoluvlastníctva (so spoluvlastníckym podielom 1/2 k celku) nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k.ú. H. - pozemky parc. reg. „E. parc. č. XXXX/X a č. XXXX/XX ako aj stavbu so súp. č. 246 postavenú na parcele č. XXXX/X. Vklad vlastníckeho práva bol povolený Okresným úradom N. D., katastrálnym odborom pod č. V 2500/2017 dňa 15.5.2017. V súvislosti s neprispievaním na chod spoločnej domácnosti, bol žalovaný na základe žaloby podanej žalobcom dňa 30.9.2016 rozsudkom Okresného súdu Komárno č.k. 15C/465/2016-81 zo dňa 14.11.2018 zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 185,54 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 185,54 € od 1.10.2016 do zaplatenia a to titulom alikvotnej časti (1/4 z celkových nákladov) nákladov spojených s užívaním nehnuteľnosti (domácnosti žalobcu) za obdobie od septembra 2015 do februára 2016, keď od marca 2016 mal súd preukázané, že žalovaný už neužíval spoločnú domácnosť. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 28.12.2018.

10. Predmetom konania je vrátenie daru - finančnej hotovosti vo výške 14.424,- € darovanej žalovanému ústnou darovacou zmluvou, vrátenia ktorej sumy sa žalobca domáha z titulu, že ako výlučný vlastník tejto finančnej sumy túto daroval žalovanému a žalovaný sa po prijatí daru správa k nemu tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy. Hrubé porušenie dobrých mravov špecifikoval tak, že žalovaný mu odmietol poskytnúť pomoc pri rekonštrukcii nehnuteľnosti. Na poskytnutie pomoci žalobca žalovaného vyzval písomne dňa 3.6.2016, ktoré podanie odoslal na poštovú prepravu dňa 3.6.2016 (č.l. 3 spisu). Ako vyplynulo z písomného podania žalovaného zo dňa 17.6.2016 adresovaného právnej zástupkyňi žalobcu, týmto podaním žalovaný namietal, že žalobca nie je výlučným vlastníkom nehnuteľností evidovaných na LV č. XXX pre k.ú. A., pretože tieto boli postavené spoločne s manželkou žalobcu po uzavretí manželstva a teda tieto patria do bezpodielového spoluvlastníctva žalobcu a jeho manželky. V predmetnej nehnuteľnosti sa nezdržiava, nakoľko od januára 2016 býva v prenajatom byte v Rastislaviciach. V podaní tiež uviedol, že od roku 2014 finančne podporuje svoju matku a sestru, pretože žalobca neprispieval na spoločnú domácnosť a tiež ani na výživu svojej dcéry. Nakoľko žalovaný na výzvu žalobcu na poskytnutie pomoci podľa predstavy žalobcu nereagoval, žalobca písomným podaním zo dňa 28.6.2016 vyzval žalovaného na vrátenie daru - finančnej hotovosti vo výške 14.424,- €, v ktorom podaní špecifikoval, že hrubé porušenie dobrých mravov spočíva v tom, že žalovaný sa ako užívateľ nehnuteľností evidovaných na LV č. XXX pre k.ú. A. nepodieľa na žiadnych nákladoch spojených s predmetnými nehnuteľnosťami a to ani o bežnú údržbu, tiež že mu odmietol poskytnúť žiadanú pomoc. Predmetné podanie žalovaný prevzal dňa 1.7.2017 (č.l. 4 spisu).

11. Vo svojich prednesoch realizovaných v priebehu konania na súdnych pojednávaníach právna zástupkyňa žalobcu zotrvala na podanej žalobe. Ohľadne darovanej finančnej hotovosti sa stotožnila s názorom odvolacieho súdu, že predmetná hotovosť patrila do bezpodielového spoluvlastníctva žalobcu a jeho bývalej manželky (matky žalovaného), pretože výlučné vlastníctvo tejto finančnej čiastky žalobca preukázať nevie. Uviedla, že správanie sa žalovaného predstavuje neprímeraný nevďak, sústavné

neprimerané správanie sa, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Mala za to, že v priebehu konania bolo preukázané, že vzťahy v rodine žalobcu sú od roku 2014 narušené. To, že žalovaný so žalobcom od roku 2014 nekomunikuje, považovala za správanie sa, ktoré je porušením dobrých mravov. Za takéto správanie sa považovala i postoj žalovaného, ktorý nemal záujem podieľať sa na nákladoch spojených s chodom domácnosti, resp. prispieť žalobcovi na rekonštrukciu predmetnej nehnuteľnosti. Doplnila, že všetky finančné záležitosti rodiny boli na pleciach žalobcu, lebo jeho manželka nepracovala. Žalobca sa staral o svoju rodinu, finančne podporoval žalovaného aj v tom smere, aby absolvoval a ukončil vysokoškolské štúdium. Žalovaný vytýkal správanie sa žalobcu k členom jeho rodiny, nijako sa však sám nepričinil o zlepšenie stavu nehnuteľnosti, nepodieľal sa na hospodárení za účelom získania finančného prospechu, ktorý mohol byť použitý na rekonštrukciu nehnuteľnosti, hoci táto si rekonštrukciu skutočne vyžaduje.

12. Žalobca v rámci svojej výpovede v priebehu konania za správanie sa v rozpore s dobrými mravmi považoval to, že žalovaný mu nechcel fyzicky pomáhať pri hospodárení. Mal predstavu, že žalovaný prevezme hospodárstvo a bude sa oň starať, keďže on sa už s ohľadom na svoj vek o hospodárstvo nevládze starať. Doplnil, že samozrejme aj výsledky hospodárenia by patrili žalovanému. Nič však nechcel prepísať na žalovaného, aby to tento nepredal alebo „neprehajdáka“. Báł sa, aby nezostal na ulici. Žalovaného žiadal o pomoc ústne, išlo hlavne o zateplenie nehnuteľnosti, zábradlie a podobne. Konštatoval, že o celé hospodárstvo sa staral sám, nepomáhala mu ani bývalá manželka ani žalovaný, ale produkty z hospodárenia už užívať chceli. Žalovaného veľakrát žiadal o pomoc, dokonca aj plakal. Žalovaný mu však povedal, že má dosť svojej práce, že na hospodárstve spolu s ním hospodáriť nechce. Zopakoval, že bol na všetku starostlivosť o hospodárstvo sám, ostatní členovia rodiny ležali v posteli a pozerali televízor, preto sa stalo aj také, že vypol elektrinu a vodu.

13. Žalovaný počas celého konania tvrdil, že vzťahy v ich rodine sú od roku 2014 zlé, došlo k rozpadu ich rodiny. Jeho správanie sa k žalobcovi však v žiadnom prípade nie je možné považovať za hrubý nevďak, o žalobcu sa spolu s jeho matkou postaral, keď bol žalobca chorý a bol v nemocnici. On o hospodárenie nemá záujem. So žalobcom nekomunikuje, pretože si to žalobca neželá. Od roku 2016 sa v domácnosti žalobcu nezdržuje, najprv býval v prenajatej nehnuteľnosti v T., v roku 2017 si spolu s priateľkou kúpili nehnuteľnosť v obci H.. Na pojednávaní dňa 2.10.2017 vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku keď mal za to, že premlčacia doba začala plynúť momentom poskytnutia daru a táto uplynula niekedy v marci 2015.

14. Súd vo veci na návrh žalovaného pripustil vykonanie dokazovania výsluchom svedkyne Z. W.. Svedkyňa v rámci svojej výpovede uviedla, že finančný dar pre žalovaného pochádzal zo spoločných prostriedkov jej a žalobcu. Doplnila, že po ukončení vysokoškolského štúdia žalovaným sa spolu so žalobcom dohodli, že mu takéto finančný dar poskytnú. Finančný dar bol žalovaným čiastočne použitý na kúpu osobného motorového vozidla a čiastočne bol spotrebovaný na zabezpečenie potrieb žalovaného, jej a dcéry svedkyne (sestry žalovaného) a to z dôvodu, že žalobca jej a ich spoločnej dcére na živobytie neprispieval. Spôsob použitia finančnej hotovosti tvoriacej dar bol rozhodnutím žalovaného, darovanie nebolo ničím viazané. Slová žalobcu o tom, že žalovaného žiadal o pomoc pri rekonštrukcii rodinného domu, nepotvrdila. Uviedla, že o ničom takom nevie. Žalovaný nepotreboval, aby ho nabádala na pomoc žalobcovi, sám žalovaný vedel a robil všetko, čo bolo potrebné. Na otázku žalobcu uviedla, že od roku 2014 prestala ona, ako aj ich deti (žalovaný a dcéra svedkyne a žalobcu) pomáhať žalobcovi na hospodárstve.

15. Podľa § 630 Občianskeho zákonníka, darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.

16. Výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných, a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 Občianskeho zákonníka).

17. Ustanovenie § 630 Občianskeho zákonníka umožňuje osobitný spôsob zániku právneho vzťahu, ktorý môže darca vyvolať tým, že jednostranným úkonom vyzve obdarovaného na vrátenie daru. Darca tak môže urobiť vtedy, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny spôsobom hrubo porušujúcim dobré mravy. Občiansky a ani iný právny predpis nedefinuje pojem dobré mravy. Napriek tomu je nimi možné rozumieť súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom

vývoji osvedčujú istú nemennosť, vystihujú podstatné historické tendencie, sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu noriem základných. K naplneniu skutkovej podstaty pre vrátenie daru smeruje len také konanie obdarovaného voči darcovi alebo členom jeho rodiny, ktoré z hľadiska svojho rozsahu a intenzity nevzbudzuje žiadne pochybnosti o jeho kolízii s dobrými mravmi. Predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu však nie je akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného, ale len také chovanie, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Hrubým porušením dobrých mravov sa rozumie ich porušenie v značnej intenzite alebo ich sústavné porušovanie. Právo darcu domáhať sa vrátenia daru nevzniká pri prostej nevďačnosti obdarovaného voči darcovi, ani pri menej významnom porušení dobrých mravov zo strany obdarovaného. Za hrubé porušenie dobrých mravov obdarovaným nemožno považovať napr. predaj darovanej veci cudzej osobe alebo nenavštevovanie darcu pri príležitosti sviatkov a jeho životných jubileí. Hrubým porušením dobrých mravov sa obvykle rozumie porušenie značnej intenzity, alebo o porušovanie sústavné a to či už fyzickým násilím, hrubými urážkami, neposkytnutím potrebnej pomoci a pod. Nie každé chovanie, ktoré nie je v súlade so spoločensky uznávanými pravidlami slušného chovania vo vzájomných vzťahoch medzi ľuďmi, naplňuje znaky ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka. Predpokladom aplikácie tohto ustanovenia je kvalifikované porušenie morálnych pravidiel konkrétnym chovaním obdarovaného, ktorého stupeň závažnosti je hodnotený podľa objektívnych kritérií, a nielen podľa subjektívneho názoru darcu. K platnosti právneho úkonu darcu smerujúceho k vráteniu daru z hľadiska jeho určitosti je nevyhnutné, aby v ňom boli uvedené konkrétne skutočnosti, v ktorých darca vidí hrubé porušenie dobrých mravov voči nemu, alebo členom jeho rodiny. V prípade, že právny úkon je obsiahnutý v žalobe, nastávajú účinky okamihom, kedy bola žaloba doručená obdarovanému. Občiansky zákonník nestanovuje žiadne náležitosti výzvy k vráteniu daru ani jej obsah. Výzvu na vrátenie daru je preto nutné posudzovať z hľadiska všeobecných náležitostí právneho úkonu, ako prejavu vôle, podľa ustanovenia § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka.

18. K samotnému uplatneniu práva na vrátenie daru súd uvádza, že toto prebieha v dvoch fázach. Darca na základe právom uznaného dôvodu jednostranným právnym úkonom odvoláva poskytnutý dar a žiada o jeho vrátenie. Odôvodnené odvolanie daru má za následok zánik nadobudnutého vlastníckeho práva k daru a obdarovaný je povinný dar vrátiť podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

19. Účinky darovacej zmluvy sa platným odvolaním daru nerušia od začiatku (ex tunc), keďže nejde o zrušenie zmluvy v zmysle § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ale ex nunc, t. j. až od okamihu, keď prejav vôle darcu bol doručený do sféry vplyvu obdarovaného, týmto momentom sa obnovuje vlastnícke právo darcu. Obdarovaný sa týmto momentom teda stáva neoprávneným držiteľom veci (§ 131 Občianskeho zákonníka). Ak darca uplatní svoje právo na vrátenie daru a sú naplnené zákonné podmienky pre vrátenie daru, zanikne právny vzťah z darovania priamo zo zákona a to dňom, kedy bola výzva doručená obdarovanému. Darca svojim jednostranným právnym úkonom musí odvolávať poskytnutý dar a následne, prípadne súčasne, žiadať o vrátenie daru. Odôvodnené odvolanie daru má za následok zánik nadobudnutého vlastníckeho práva k daru a obdarovaný je povinný vydať vec darcovi.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu.

Podľa čl. 8 CSP, strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

Podľa čl. 15 ods. 1 CSP, dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon.

Podľa § 150 ods. 1, 2 CSP, strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

Na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany sporu požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia.

Podľa § 149 CSP, prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

Podľa § 151 ods. 1, 2 CSP, skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

Ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.

Podľa § 153 ods. 1 CSP, strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

Podľa § 154 CSP, prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

Podľa § 186 ods. 2 CSP, súd vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti. Na zmeny v tvrdeniach o skutočnostiach, na ktorých sa strany dohodli, súd neprihliada.

Podľa § 215 ods. 1 CSP, súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

21. Počnúc od 1.7.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ktorý nahradil dovtedy platný a účinný právny predpis - zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok. Nová právna úprava civilného konania je založená na princípe zisťovania skutkového (nie skutočného) stavu, keď zodpovednosť za výsledok konania je ponechaná na strany sporu. Civilný sporový poriadok je postavený na princípe skutkových tvrdení a popretia skutkových tvrdení, keď výslovne nepopreté skutkové tvrdenia strán sporu sa považujú za nesporné. Súd zmenil svoje postavenie aj vo vzťahu k dokazovaniu, keď vykonanie dokazovania je podmienené návrhom strán sporu, pričom súd rozhoduje len o tom, ktorý z navrhnutých dôkazov sa vykoná a ktorý nie. Súd z vlastnej iniciatívy už nie je oprávnený vykonávať dokazovanie okrem prípadov upravených v ustanovení § 185 ods. 2 a 3 CSP.

22. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie riadiac sa záväzným právnym názorom odvolacieho súdu vo vzťahu k danosti aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v tomto spore ako aj vo vzťahu ku skutočnosti, že predmet daru pochádzal z BSM žalobcu a jeho (dnes už bývalej) manželky, opakovane dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby. Zo zhodných skutkových tvrdení strán sporu podporených výpoveďou svedkyne Eleonóry Pastorekovej súd zistil, že od roku 2014 sa vzťahy v rodine žalobcu a žalovaného narušili, došlo k rozpadu spoločnej domácnosti vedenej rodičmi žalovaného a nakoniec aj k rozvodu manželstva žalobcu a matky žalovaného a k odsťahovaniu sa členov rodiny žalobcu zo spoločnej domácnosti. Z postojov žalovaného prezentovaných počas celého konania súd nad všetky pochybnosti nadobudol presvedčenie, že žalovaný v rodinných sporoch stál a stojí na strane svojej matky a sestry, ktorým od roku 2014 finančne vypomáhal a za dôvod rozpadu rodiny označuje správanie sa žalobcu. Rodinné pomery strán sporu sa potom odrážajú aj na predmete tohto sporu, keď počínanie žalobcu bolo motivované správaním sa a postojom k fyzickej práci na hospodárstve zo strany ostatných členov jeho rodiny a nakoniec i žalovaného, ktorému doručil výzvu na poskytnutie pomoci v podobe poskytnutia finančnej hotovosti vo výške 14.424,- € (totožnej s výškou finančného daru poskytnutého žalovanému v roku 2012) za účelom investície do rekonštrukcie nehnuteľnosti, resp. úhradou nákladov, ktoré vzniknú pri rekonštrukcii nehnuteľnosti. Keďže žalovaný na túto výzvu žalobcu nereagoval úhradou požadovanej sumy, resp. úhradou nákladov na rekonštrukciu nehnuteľnosti (pričom však žalobca vykonanie rekonštrukcie netvrdil a ani nepreukázal), písomným podaním zo dňa 28.6.2016 žalobca vyzval žalovaného na vrátenie daru - finančnej hotovosti vo výške 14.424,- € a to z dôvodu odmietnutia poskytnutia pomoci, čo považoval za správanie sa v rozpore s dobrými mravmi, pričom poukázal i na to, že žalovaný neprispieva na náklady spojené s užívaním nehnuteľnosti a nepodieľa sa ani na bežnej údržbe. Ako už súd uviedol vyššie, predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu na vrátenie daru nie je akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného, ale len také chovanie, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Hrubým porušením dobrých mravov sa rozumie ich porušenie v značnej intenzite alebo ich sústavné porušovanie. Právo darcu domáhať sa vrátenia daru nevzniká pri prostej

nevďačnosti obdarovaného voči darcovi, ani pri menej významnom porušení dobrých mravov zo strany obdarovaného. Hrubým porušením dobrých mravov sa obvykle rozumie porušenie značnej intenzity, alebo porušovanie sústavné a to či už fyzickým násilím, hrubými urážkami, neposkytnutím potrebnej pomoci a podobne. V danom prípade žalobca za hrubé porušenie dobrých mravov označil tú skutočnosť, že žalovaný mu odmietol poskytnúť požadovanú pomoc v podobe poskytnutia finančnej hotovosti vo výške 14.424,- € alebo náhrady nákladov na rekonštrukciu nehnuteľnosti, ktorú v súčasnej dobe po rozvode manželstva s matkou žalovaného sám užíva. Súd postoj žalovaného, ktorý požiadavke žalobcu nevyhoviel, nepovažuje za hrubé porušenie dobrých mravov v podobe neposkytnutia potrebnej pomoci ako v priebehu konania tvrdil žalobca zastúpený právnou zástupkyňou. Súd v tejto súvislosti v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že žalobca počas celého konania netvrdil a ani nepreukázal, že v tom čase sa ocitol on (i ostatní členovia jeho rodiny, ktorí v tom čase obývali predmetnú nehnuteľnosť) v takej situácii, ktorá si vyžadovala pomoc od žalovaného a túto bolo možné od žalovaného ako osoby žalobcom (a jeho manželkou) obdarovanej spravodlivo žiadať a očakávať. Tiež nemôže zostať bez povšimnutia tá skutočnosť, že výzva na poskytnutie pomoci je formulovaná veľmi stroho, žalobca v nej žiada pomoc formou poskytnutia finančnej hotovosti (totožnej s výškou poskytnutého finančného daru), resp. úhradou nákladov na rekonštrukciu nehnuteľnosti bez bližšej špecifikácie, kedy, kým, a akom rozsahu a v akej výške nákladov má byť rekonštrukcia nehnuteľnosti realizovaná, pričom výzva žalobcu ani nepočíta s osobnou pomocou, resp. dohodou strán sporu o potrebe vykonania rekonštrukcie nehnuteľnosti a jej rozsahu, ako by bolo možné považovať za normálne v bežne fungujúcej rodine. Z výzvy nemožno vyvodiť, že žalobca (resp. ostatní členovia) rodiny pomoc žalovaného skutočne potrebovali a z vykonaného dokazovania ani nevyplývalo, že ohľadne rekonštrukcie nehnuteľnosti prebiehal v rodine žalobcu nejaký rozhovor, že to bola otázka, ktorú rodina žalobcu riešila a že rekonštrukcia nehnuteľnosti bola skutočne zásadnou a potrebnou pre zachovanie obývatel'ného stavu predmetnej nehnuteľnosti. Takúto skutočnosť nespomenula ani svedkyňa Z. W. pri svojej výpovedi v tomto konaní, keď nepotvrdila tvrdenie žalobcu, že žalovaného na poskytnutie pomoci za účelom rekonštrukcie nehnuteľnosti vyzýval. Naopak, z vykonaného dokazovania a skutkového tvrdenia žalovaného nepopretého žalobcom vyplývalo, že investícia do rekonštrukcie nehnuteľnosti nebola prioritou žalobcu (hoci výlučne on bol osobou, ktorá riešila finančné záležitosti celej rodiny a spravovala financie), nehnuteľnosť však bola v obývatel'nom stave a jej stav zodpovedal prístupu jej užívateľov a vloženým investíciám do jej opravy, resp. zhodnotenia. Poukaz žalobcu počas súdnych pojednávaní smeroval len vo vzťahu k hospodárstvu, pri ktorom mu ostatní členovia rodiny od roku 2014 podľa jeho predstáv a očakávania nepomáhali, čo v ňom vyvolávalo hnev a sklamanie (a to sa odrazilo aj na jeho počínaní, keď napríklad vypol dodávku elektriny do domu). Pokiaľ ide o výzvu na vrátenie daru táto opomína moment odvolania daru zo strany žalobcu, žalobca v nej nijako nereaguje na odpoveď žalovaného na výzvu na poskytnutie pomoci zo dňa 17.6.2016. Predmetné podanie obsahuje len požiadavku na vrátenie daru - finančnej hotovosti a to z dôvodu neposkytnutia pomoci v zmysle výzvy zo dňa 3.6.2016, pričom obsahuje i poukaz na skutočnosť, že žalovaný ako užívateľ sa nepodieľa na nákladoch spojených s predmetnou nehnuteľnosťou a nepodieľa sa ani na bežnej údržbe. Súd z obsahu týchto podaní i postojom prezentovaného žalobcom v priebehu celého sporu dospel k záveru, že jediným motívom žalobcu bolo získať finančnú hotovosť (ktorá v minulosti tvorila predmet daru) od žalovaného, pričom zo správania sa žalobcu bolo jednoznačne cítiť hnev vo vzťahu k ostatným členom jeho rodiny, sklamanie z toho, že ich správanie sa a vykonávaná fyzická práca na hospodárstve nekorešpondovala jeho predstave a požiadavkám, pričom počas celého konania neprejavil žiadnu ľútosť vo vzťahu k rozpadu rodiny, rozvodu manželstva, narušeniu vzťahu so žalovaným ako svojim synom, dokonca nijako nepoukazoval ani na skutočnosť, že so žalovaným nekomunikuje, pravdepodobne (po odchode bývalej manželky a dcéry žalobcu so spoločnej domácnosti so žalobcom) ani nie sú v žiadnom kontakte, keď sám priznal, že v čase jeho choroby a pobytu v nemocnici, žalovaný prišiel po neho autom a odviezol ho domov, a nepopieral ani tvrdenie žalovaného, že sa v tom čase o neho spolu s matkou starali. Právny úkon žalobcu - výzva na vrátenie daru podľa názoru súdu nevyvolala ten právny účinok ako z nej vyvodzoval žalobca. Výzva na vrátenie daru neobsahuje právny úkon odvolania daru, ktorý pre svoju platnosť musí byť odôvodnený v súlade so zákonným predpokladom stanoveným v § 630 Občianskeho zákonníka. Neposkytnutie žiadanej finančnej čiastky v zmysle výzvy zo dňa 3.6.2016 súd nepovažoval za správanie sa, ktoré by bolo hrubým porušením dobrých mravov v podobe neposkytnutia potrebnej pomoci darcovi alebo členom jeho rodiny, a tak výzva na vrátenie daru nevyvolala právny účinok spojený so stratou vlastníckeho práva žalovaného k predmetu daru a opätovným vznikom vlastníckeho práva k predmetu daru na strane žalobcu (a jeho bývalej manželky, keďže žalobca v priebehu konania neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu výlučného vlastníctva predmetu daru). Právny vzťah z darovania zanikne priamo zo zákona (§ 630 Občianskeho

zákonníka) len vtedy, ak darca uplatní svoje právo na vrátenie daru a sú naplnené zákonné podmienky pre vrátenie daru, pričom právny vzťah z darovania v takomto prípade zanikne dňom, kedy bola výzva doručená obdarovanému. Uvedené v danom prípade preukázané nebolo. Pokiaľ žalobca vo výzve na vrátenie daru poukazoval na skutočnosť, že žalovaný sa ako užívateľ nepodieľa na nákladoch spojených s nehnuteľnosťou a ani na bežnej údržbe, súd upriamuje pozornosť žalobcu na vykonané dokazovanie a rozsudok Okresného súdu Komárno v konaní sp.zn. 15C/465/2016, v ktorom konaní súd žalobe žalobcu (o uloženie povinnosti úhrady alikvotnej časti nákladov spojených s užívaním nehnuteľnosti) vyhovel len čiastočne a v rozsudku č.k. 15C/465/2016-81 zo dňa 14.11.2018 jednoznačne ustálil, že žalovaný obýval predmetnú nehnuteľnosť len do konca februára 2016 a od marca 2016 už nehnuteľnosť neobýval a neužíval. Preto žalovaného zaviazal na zaplatenie alikvotnej časti žalobcom uhradených nákladov spojených s užívaním nehnuteľnosti len za obdobie do konca februára 2016.

23. S poukazom na vyššie uvedené súd dospel k záveru, že podanú žalobu je potrebné zamietnuť, keď žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal vznik nároku na vydanie predmetu daru z dôvodu platného odvolania daru a výzvy na vrátenie daru pre správanie sa žalovaného vo vzťahu k žalobcovi a členom jeho rodiny, ktoré vykazovalo znaky hrubého porušenia dobrých mravov.

24. Súd k vznesenej námietke premlčania zo strany žalovaného uvádza, že uplatnený nárok nie je možné považovať za premlčaný, keďže od momentu, kedy si žalobca mohol uplatniť od žalovaného vrátenie daru (z výsledkov vykonaného dokazovania vyplynulo, že k zhoršeniu vzťahov v rodine došlo v roku 2014) do momentu podania žaloby na súd (3.8.2016) neuplynula doba presahujúca všeobecnú premlčaciu dobu (3 roky).

25. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle ust. § 255 ods. 1 a § 396 CSP, keď s ohľadom na výsledok sporu bol žalovaný v konaní plne úspešnou stranou sporu. Nakoľko však žalovanému preukázateľne v súvislosti s týmto konaním trovy nevznikli a ani si ich náhradu neuplatnil, súd rozhodol tak, že mu právo na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Komárno na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozsudku vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).